

Sygnatura akt III C 318/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2023 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, w Wydziale III Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Grzegorz Szacon

Protokolant: Sekr. sądowy Agnieszka Majewska

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2023 r., w S.,

na rozprawie,

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w S.**,

przeciwko pozwanemu (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**,

o zapłatę

zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w S. kwotę 2.914,20 złotych (dwa tysiące dziewięćset czternaście złotych dwadzieścia groszy) wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty;

zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w S. kwotę 1.117 złotych (jeden tysiąc sto siedemnaście złotych), tytułem kosztów procesu wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 904,50 złotych (dziewięćset cztery złote pięćdziesiąt groszy), tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sędzia SR Grzegorz Szacon

Sygn. akt III C 318/22

UZASADNIENIE

W dniu 24 maja 2022 roku powódka – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **Spółka komandytowa w S.** złożyła przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 2.914,20 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że podstawą jej legitymacji czynnej jest umowa cesji wierzytelności zawarta między powódką a poszkodowanym - D. H. w dniu 29 października 2019 roku. Na mocy przedmiotowej

umowy powódka nabyła przysługujące jej roszczenie odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu. Poszkodowany D. H. w dniu 11 października 2019 roku zawarł umowę najmu samochodu marki V. (nr rej. (...)). Umowa została zawarta na czas nieokreślony, a obowiązywała od dnia 11 października 2019 roku. Strony ustaliły czynsz najmu na kwotę 160,00 PLN za dobę + VAT. Pojazd pełnił funkcję samochodu zastępczego, z którego D. H. korzystał w związku z uszkodzeniem samochodu marki R. (...) w następstwie szkody z dnia 11 października 2019 roku. Wynajem pojazdu zastępczego obejmował okres od dnia 11 października 2019 roku do dnia 29 października 2019 roku (19 dni). Łączny koszt najmu wyniósł 3.739,20 PLN. Pozwana w toku likwidacji szkody przyznała powódce kwotę 825,00 PLN tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Z uwagi na powyższe, e-mailem z dnia 8 marca 2022 roku, powódka wezwała do zapłaty wszelkich należności. Wezwanie to było jednak bezskuteczne.

W kwestii zasadności dochodzenia żądanej kwoty tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego wskazać należy, iż składają się na nią dwa czynniki. Po pierwsze jest to stawka dobową czynszu najmu, drugą wielkością jest czas najmu, który pozostaje w ścisłym związku z okresem, w którym poszkodowany był pozbawiony możliwości korzystania z pojazdu. W pierwszej kolejności zatem, odnosząc się do stawki najmu ustalonej w umowie, z ostrożności procesowej wskazać należy, iż jest to stawka odpowiednia i racjonalna z punktu widzenia zasad rynku za najem pojazdu takiej klasy jak V. (...). Uszkodzeniu uległ pojazd marki R. (...), zatem w świetle panującego orzecznictwa poszkodowany był jak najbardziej uprawniony do wynajęcia pojazdu tej samej klasy, z którego dotychczas korzystał. E-mailem z dnia 15 października 2019 roku powódka zwróciła się do pozwanej o przesłanie dokumentów z jakimi poszkodowany powinien się zapoznać przed rozpoczęciem najmu bądź o wskazanie wypożyczalni, czy bezpośredni kontakt z jej strony. W odpowiedzi powódka otrzymała standardową odpowiedź, w której wskazano, iż warunki zostaną ustalone indywidualnie z poszkodowanym. W związku z tym, powódka dnia 17 października 2019 roku poprosiła o kontakt od wypożyczalni, która może zorganizować taki najem. Z uwagi na brak odpowiedzi, powódka w e-mailu z dnia 18 października 2019 roku wskazała numer do kontaktu w sprawie najmu pojazdu. Do dnia dzisiejszego nikt się nie skontaktował. W związku z tym nie sposób uznać, iż pozwana miała możliwość wynajęcia pojazdu zastępczego, a tym samym zasadne jest weryfikowanie stawek do tych rzekomo obowiązujących u partnerów ubezpieczyciela.

W pozostałym zakresie podnieść należy, iż niezbędny czas wynajęcia pojazdu, przy uwzględnieniu, że w pojeździe poszkodowanego nastąpiła szkoda całkowita, wyniósł 19 dni. Okoliczność, iż w pojeździe poszkodowanego wystąpiła szkoda całkowita jest bezsporna. Pozwana dnia 22 października 2019 roku wypłaciła na konto poszkodowanego odszkodowanie z tytułu szkody całkowitej. Po tym okresie poszkodowany podjął czynności zamierzające do zakupu nowego auta. Samochód zastępczy został zwrócony dnia 29 października 2019 roku, czyli po 7 dniach od wypłaty odszkodowania. Należy wskazać, że czas wynajęcia pojazdu został przyjęty w sposób prawidłowy, bowiem od momentu wynajęcia przez poszkodowanego samochodu zastępczego maksymalnie do tygodnia od dnia wypłaty poszkodowanemu odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe. W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy. W wyroku z dnia 08 września 2004 roku (sygn. akt: IV CK 672/03), Sąd ten zważył, iż: „utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu”. W dalszej części uzasadnienia wskazanego wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, iż: „postulat pełnego odszkodowania przemawia więc za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia, z tym że tylko za okres między dniem zniszczenia a dniem w którym poszkodowany może nabyć analogiczny pojazd, nie dłuższy jednak niż za czas do zapłaty odszkodowania”. Aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazuje na możliwość najmu pojazdu zastępczego nawet po wypłacie odszkodowania z tytułu szkody całkowitej, do momentu, w którym poszkodowany miał możliwość nabycia nowego auta (podobnie - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 roku, sygn. akt: III CZP 76/13). Zgodnie z linią orzecznictwa polskiego Sądu Najwyższego, w poczet należnego poszkodowanemu odszkodowania należy zaliczyć właśnie koszty najmu pojazdu zastępczego. W uzasadnieniu do wyroku z dnia 8 września 2004 r. (sygn. akt IV CK 672/03) Sąd Najwyższy wskazał, że „utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek

jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu”. Stanowisko to spotyka się również z aprobatą sądów powszechnych, m.in. w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2009 r. (sygn. akt V Ca 1125/09) zostało wskazane, iż „na pełną aprobatę zasługuje pogląd - znajdujący poparcie w praktyce i orzecznictwie - że pozbawienie poszkodowanego możliwości korzystania z jego samochodu w okresie, kiedy samochód ten podlegał naprawie i konieczność poniesienia wydatków w związku z wypożyczeniem pojazdu zastępczego należy do pojęcia szkody, do pokrycia której zobowiązany jest ubezpieczyciel.” Dodatkowo powódka wskazuje, iż samochód był niezbędny poszkodowanemu w związku z wykonywaniem czynności dnia codziennego. Nadto podkreślić należy, iż orzecznictwo w sposób jasny wskazuje, iż w dobie XXI wieku samochód nie jest luksusem a oczywistością i koniecznością, strona powodowa nie musi wykazywać, iż poszkodowany korzystał z wynajętego pojazdu, gdyż konieczność najmu wynika już z samego faktu wyłączenia pojazdu z ruchu, i w żadnym wypadku zasadność wystąpienia z żądaniem zwrotu kosztów najmu nie może być uzależniana od okoliczności, czy poszkodowany korzystał z pojazdu w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej czy też w związku z dojazdami do pracy (wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 stycznia 2010 roku, sygn. akt GC 1389/09, niepublikowany; wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie z dnia 17 sierpnia 2007 roku, sygn. akt I C 1049/07, niepublikowany; wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Ż. w W. z dnia 10 lipca 2007 roku, sygn. akt I C 191/06, niepublikowany).

Żądanie zasądzenia od pozwanej odsetek od dnia 8 grudnia 2019 roku, zawarte w pkt 1 petitum pozwu podyktowane jest faktem, iż roszczenie o zapłatę odszkodowania staje się wymagalne po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody. Roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego zostało zgłoszone dnia 7 listopada 2019 roku.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana wskazała, że powództwo jako bezzasadne zasługuje na oddalenie. W pierwszej kolejności przyznała, że w dniu 13.10.2019 r. została zgłoszona szkoda, jaka miała miejsce 11.10.2019 r. w samochodzie marki R. (...) o numerze rej (...). Pozwany wdrożył wówczas postępowanie likwidacyjne, które skutkowało ustaleniem stanu poszkodowanego samochodu, wyliczeniem wysokości szkody oraz wypłatą odszkodowania. Tytułem zwrotu kosztów najmu samochodu zastępczego wypłacił kwotę 825 zł.

Pozwana wskazała także, że nie zaprzecza swojej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela sprawcy szkody, a jedynie sprzeciwia się żądanym przez powoda kosztom najmu jako bezpodstawnym, w związku z zastosowaniem zawyżonej stawki dobowej oraz z uwagi na zbytnio wydłużony okres najmu pojazdu zastępczego. Pozwany uznał bowiem 11 dni wynajmu uwzględniając przy tym okres niezbędny na zagospodarowanie uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany został poinformowany o rozliczeniu szkody jako całkowitej już dnia 18.10.2019 r., a więc mógł już wówczas podjąć czynności do zagospodarowania wraku. Powód nie wykazał zasadności wynajmu pojazdu zastępczego przez okres aż 19 dni. Dodatkowo w związku z bezpodstawnym żądaniem powoda dotyczącym rzekomo świadczonej poszkodowanemu usługi parkowania wypłaciła był powodowi nienależną kwotę 270,60 zł. Pozwana wnosi, by kwotę tę Sąd zaliczył na poczet roszczeń powoda w tej sprawie, bowiem wypłata z tytułu kosztów parkingu była nienależna. Powód nie przedstawił pozwanej poza fakturą żadnego dowodu na fakt, że świadczył był poszkodowanemu usługę odpłatnego parkowania samochodu po szkodzie. Dodatkowo poszkodowany nie przeniósł nawet takiej wierzytelności na powoda. Pozwana zwróciła uwagę, że co prawda oględziny odbyły się w sąsiedztwie siedziby powoda, jednakowoż na ulicy, nie zaś na parkingu powoda. Dodatkowo samochód był zamknięty, zatem brak było obiektywnych podstaw do roztaczania nad nim dodatkowej ochrony parkingowej co do zasady. Parkowanie przy ulicy nieobjętej Strefą Płatnego Parkowania nie generuje z reguły żadnych kosztów.

Pozwana podniosła, iż podjęła w sprawie wysiłek w celu ograniczenia kosztów najmu do poziomu wynegocjowanego przez ubezpieczyciela z przedsiębiorcami skupionymi w tzw. Sieci Naprawczej (...), gdzie pozwany jako duży zleceniodawca usług najmu zagwarantował sobie obniżenie kosztów najmu jednostkowego. Pozwany podkreślił, że z

jego strony propozycja najmu została złożona trzykrotnie. Pierwszy raz w formie tzw. pisma 7-dniowego (wysyłanego obowiązkowo przez ubezpieczycieli w ramach wypełnienia ustawowego obowiązku potwierdzenia poszkodowanym faktu otrzymania zgłoszenia szkody w związku z treścią ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) wysłanym do poszkodowanego w dniu 14.10.2019 r. W piśmie tym była informacja o możliwości wynajęcia przezeń samochodu zastępczego za pośrednictwem (...) oraz o akceptowanym przez ubezpieczyciela koszcie tego wynajmu, w przypadku, gdyby najem był realizowany samodzielnie przez poszkodowanego. Zaznaczyć należy także, że z informacji proponowanych przez (...) wysokość stawki za dobę, przy wyborze takiego pojazdu jaki wybrał poszkodowany (segment C) wynosiła 95 zł netto poniżej 7 dni i 75 zł. netto w sytuacji najmu trwającego dłużej. Pozwany nie może więc odpowiadać za to, że poszkodowany zrealizował usługę wynajęcia samochodu zastępczego po zawyżonej w stosunku do oferowanej przez pozwanego stawce. Ponadto, pozwana przyznała, że powódka działając przez swojego przedstawiciela S. H. dwukrotnie wysłała do pozwanej na jej ogólny adres e-mail (nieprzeznaczony do udzielania informacji o indywidualnych warunkach najmu pojazdu zastępczego) wiadomości, które wykazywały na rzekome zainteresowanie najmem pojazdu zastępczego co jest już stałą praktyką powódki. W odpowiedzi pozwany dwukrotnie poinformował przedstawiciela powódki, że warunki najmu pojazdu zastępczego są ustalane indywidualnie z klientem. Powódka już choćby z wcześniejszego pisma (...) z dnia 14.10.2019 r. miała świadomość, że celem ustalenia tychże warunków należy skontaktować się telefonicznie z (...) pod podany przez niego numer telefonu. Powódka jednak nie skorzystała z jedynej możliwej formy uzyskania indywidualnej informacji o najmie pojazdu zastępczego za pośrednictwem (...) co jedynie potwierdza przypuszczenie pozwanego, że zainteresowanie powódki w kwestii uzyskania najmu za pośrednictwem (...) miało charakter jedynie pozorny. Za pozornym jedynie zainteresowaniem powódki najmem pojazdu zastępczego świadczy również fakt, że w chwili kierowania przez S. H. zapytań odnośnie indywidualnych warunków najmu pojazdu zastępczego poszkodowany miał już zapewniony samochód zastępczy marki V., który wynajął od powoda w dniu 11.10.2019 r., tj. dwa dni przed zgłoszeniem szkody pozwanemu. Tym samym, poszkodowany nie wykazał żadnej chęci wynajmu pojazdu zastępczego u pozwanego, a maile profesjonalnej firmy z zapytaniem o ofertę pozwanego, można uznać jedynie za zainteresowanie pozorne kierowane bynajmniej nie ze strony poszkodowanego ale podmiotu żywotnie zainteresowanego zażegnaniem ew. współpracy poszkodowanego z (...) w zakresie najmu. Zatem w przypadku gdy poszkodowany wbrew zasadzie współpracy, w sposób nieuzasadniony wynajmuje auto za stawkę zawyżoną wobec tej proponowanej przez firmę współpracującą z pozwanym – to wówczas może liczyć co najwyżej na zwrot poniesionych wydatków na najem w wysokości odpowiadającej kosztom akceptowanym przez ubezpieczyciela co też nastąpiło w niniejszej sprawie.

Pozwany zwrócił też uwagę na znikomą wartość szkody całkowitej - 912,00 zł. W tej sytuacji brak było jakiegokolwiek uzasadnienia dla uzależniania czasu najmu od otrzymania wypłaty kwoty 912,00 zł. Poszkodowany otrzymał informację o wysokości szkody całkowitej w dniu 18.10.2019 r.

Sąd – na podstawie niżej wskazanych dowodów - ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 października 2019 r. miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki R. (...), stanowiący własność D. H.. W jego pojeździe został uszkodzony prawy przód, w tym lampa przednia prawa i zderzak. Policja zabrała dowód rejestracyjny pojazdu. D. H. zostawił pojazd na parkingu przy rondzie (...). Uzyskał dane od drugiego kierowcy, który otrzymał mandat. Sprawca kolizji legitymował się umową obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z (...) S.A.

Okoliczność niesporna, a ponadto dowód:

- zgłoszenie szkody w pojeździe z dnia 13 października 2019 r. – k. 14;
- wydruk akt szkodowych – k. 57 – 67;
- akta szkodowe na nośniku CD – k. 68;

- zeznanie świadka D. H. – k. 96 – 97.

Przedstawiciel firmy (...) zaoferował D. H. w ten sam dzień podstawienie pojazdu zastępczego i odstąpienie samochodu w bezpieczne miejsce. W odniesieniu do tej oferty zawarta została umowa cesji wierzytelności w dniu 29 października 2019 roku. Na mocy przedmiotowej umowy firma (...) nabyła przysługujące roszczenie odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu. Poszkodowany D. H. w dniu 11 października 2019 roku zawarł umowę najmu samochodu marki V.. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Strony ustaliły czynsz najmu na kwotę 160 PLN za dobę oraz VAT. Wynajem pojazdu zastępczego obejmował okres od dnia 11 października 2019 roku do dnia 29 października 2019 roku - 19 dni. Łączny koszt najmu wyniósł 3.739,20 PLN.

Dowód:

- umowa cesji wierzytelności – k. 10;

- umowa najmu – k. 11 -12;

- faktura – k. 13;

- pismo przewodnie z dnia 7 listopada 2019 r. – k. 15;

- zeznanie świadka D. H. – k. 96 – 97;

- zeznanie reprezentującego pozwaną P. H. – k. 108 – 109.

Ustalono szkodę całkowitą i w stosunku do takiej szkody wypłacono odszkodowanie w kwocie 912 złotych.

D. H. korzystał z wynajętego samochodu jeżdżąc do pracy, ok. jest 4 km, na wczesne godziny poranne. Wynajęty pojazd marki V. (...) odpowiadał klasie pojazdu uszkodzonego marki R. (...). Obydwa te samochody klasyfikuje się do grupy podstawowej pojazdów tzw. niższej średniej segmentu klasy C.

W 2019 r. realna dobową stawka za wynajem samochodu odpowiadającemu klasą pojazdowi wynajętemu (klasa C) w opcji bez limitu kilometrów, pełnym ubezpieczeniem i brakiem udziałów własnych w uszkodzeniach, kształtowała się co najmniej od 138,21 zł netto tj. 170,00 zł brutto do 334,15 zł netto tj. 411,00 zł brutto. Średnia wartość dla wskazanych cen wynajmu pojazdu klasy C wynosiła 211,73 zł netto tj. 260,42 zł brutto. Na rynku P. Zachodniego nie istniała możliwość wynajmu pojazdu zastępczego na warunkach wolnorynkowych za kwotę 75,00 zł netto tj. 92,25 zł brutto za dobę, a odpowiadającego standardem i klasą pojazdowi uszkodzonemu/wynajętemu. Wynajem taki byłby realizowany w oparciu o indywidualne i pozarynkowe umowy, co oznacza, że koszty takiego najmu byłyby dumpingowe, tj. zdecydowanie niższe od wolnorynkowych i poniżej kosztów wytworzenia takiego produktu - oferty.

Przedstawiciel firmy (...) w dniu 15 października 2019 r. skierował mail do Centrum (...) ubezpieczyciela z wnioskiem o przesłanie wszelkich dokumentów, z którymi poszkodowany musi się zapoznać przed skorzystaniem z oferty najmu pojazdu zastępczego. Mail z prośbą o kontakt został ponowiony w dniu 17 i 18 października 2019 r. W odpowiedzi ubezpieczyciel przesłał nie podpisaną informację, że warunki najmu ustalane są indywidualnie w stosunku do osoby wynajmującej i okoliczności sprawy.

Dowód:

- wydruk maila – k. 16;

- wydruki maili – k. 17 – 19;

- wycena pojazdu – k. 20 – 26;

- decyzja z załącznikami i potwierdzeniem przelewu – k. 28 – 32;

- zeznanie reprezentującego pozwaną P. H. – k. 108 – 109;
- opinia biegłego z zakresu mechaniki pojazdowej i wyceny pojazdów M. M. – k. 113 – 140.

Ubezpieczyciel w toku likwidacji szkody przyznał kwotę 825 złotych, tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Uznano za zasadny jedenastodniowy okres najmu, w tym 2 dni na zgłoszenie szkody, 5 dni oczekiwania na oględziny i 4 dni na wydanie decyzji.

Ponadto poszkodowanemu przyznano kwotę 270,60 złotych jako koszt parkowania pojazdu uszkodzonego i 184,50 złotych jako koszt holowania.

Uzasadnionym okresem najmu było 19 dni. Pierwsze 12 dni, obejmowało zgłoszenie szkody, oględziny i przyznanie odszkodowania. Szkoda została zgłoszona po 2 dniach – 13 października 2019 r. Oględziny pojazdu odbyły się 16 października 2019 r. Decyzja płatnicza zostaje wydana 18 października 2019 r., a odszkodowanie wypłacono w dniu 22 października 2019 r. - co daje 12 dni. Kolejne 7 dni roboczych mogło być przeznaczone na zagospodarowanie wraku i znalezienie innego pojazdu do celów poszkodowanego.

Mailem z dnia 8 marca 2022 roku firma (...) wezwała do zapłaty wszelkich należności. Wezwanie to pozostało bezskuteczne.

Dowód:

- decyzja – k. 33;
- informacja o wysokości odszkodowania – k. 35;
- informacja o wysokości odszkodowania – k. 38;
- opinia biegłego z zakresu mechaniki pojazdowej i wyceny pojazdów M. M. – k. 113 – 140.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowią przepisy art. 822 § 1 i 2 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 392 ze zmianami) oraz art. 436 § 1 k.c. i 415 k.c.

Przepis art. 822 § 1 i 2 k.c. stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Świadczenie ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia majątkowego ma charakter odszkodowawczy i ta funkcja kompensacyjna determinuje podstawową treść pojęciową, zakres i poziom odszkodowania. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń jest szczególną postacią odpowiedzialności cywilnej, a prawo ubezpieczeń majątkowych jest częścią prawa odszkodowawczego. Pojęcie szkody w ubezpieczeniach jest zatem takie samo, jak w innych działach prawa odszkodowawczego, zasada odszkodowania nie może być bowiem traktowana w oderwaniu od ogólnych zasad odszkodowawczych, które znalazły wyraz i zostały uregulowane w kodeksie cywilnym. Dotyczy to samych pojęć szkody i odszkodowania. Zakład ubezpieczeń obowiązany jest do naprawienia szkody tylko w formie wypłaty odpowiedniej sumy pieniężnej. Niezależnie od tego, czy poszkodowany naprawił uszkodzoną rzecz, należy mu się od zakładu ubezpieczeń odszkodowanie ustalone według zasad art. 363 § 2 k.c., w związku z art. 361 § 2 k.c., co oznacza,

że jego wysokość ma odpowiadać kosztom przywrócenia rzeczy jej wartości sprzed wypadku. Odszkodowanie, jakie zobowiązany jest w takiej sytuacji wypłacić zakład ubezpieczeń obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W literaturze dominującą jest teoria adekwatnego związku przyczynowego, od której odstępstwa mogą wystąpić w warunkach opisanych w art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym granicach określonych w art. 361 § 1 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Co do zasady normalny związek przyczynowy pełni zatem w prawie cywilnym funkcję przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a nadto wyznacza jej granice w tym sensie, że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa zdarzeń, z którymi ustawa łączy jego obowiązek odszkodowawczy.

I.

Na wskazanej płaszczyźnie norm prawnych argumentacja pozwanego za oddaleniem powództwa nie jawi się jako zasadna. Pozwany – jak sam wskazał – wdrożył postępowanie likwidacyjne, które skutkowało ustaleniem stanu technicznego uszkodzonego samochodu, wyliczeniem wysokości szkody oraz wypłatą odszkodowania. Tytułem zwrotu kosztów najmu samochodu zastępczego ubezpieczyciel wypłacił kwotę 825 zł. Nie ma racji jednak pozwany, iż czas najmu pojazdu zastępczego zamykał się w liczbie 11 dni. To nie informacja o kwalifikacji szkody, ale realna wypłata odszkodowania daje przesłankę do uznania najmu za zmierzający do zakończenia i zbędny w czasie dłuższym, niż zakup innego pojazdu. Właściciel pojazdu uszkodzonego musi mieć minimalny okres czasu na zagospodarowanie wraku i nabycie (wynajęcie, pożyczanie, itp.) innego pojazdu. Wydaje się nawet, że proponowany okres 7 dni nie jest czasem długim na te czynności, niemniej Sąd uznał, że właśnie po zsumowaniu pierwszego okresu postępowania likwidacyjnego (12 dni) z okresem tych 7 dni, całościowy czas najmu zastępczego (19 dni) można uznać za zasadny.

W tym kontekście nie może być przyjęte, że przesłanką oddalenia powództwa dotyczącego kosztów najmu pojazdu zastępczego będzie niewysoka wartość uszkodzonego pojazdu. Jest to kwestia w istocie obojętna dla sprawy, bowiem zakup jakiegokolwiek pojazdu łączy się z wydatkowaniem pieniędzy, zarówno na sam pojazd, jak i wydatki temu towarzyszące (opłaty, elementy i materiały eksploatacyjne, itp.). Poszkodowany nie musi być gotowy na ich poniesienie w danym momencie, a nie ma także obowiązku, aby kupić inny pojazd odpowiadający ceną pojazdowi uszkodzonemu lub z ceną niższą. Zatem dopiero spieniężenie wraku pojazdu i wypłata odszkodowania zamyka czas najmu pojazdu zastępczego.

II.

Nie ma racji pozwany w żądaniu częściowego oddalenia powództwa, w sytuacji wypłaty kwoty 270,60 złotych za parkowanie pojazdu. Pozwany wypłacił przedmiotową należność i obecnie zmiana tytułu tej zapłaty w orzeczeniu Sądu jest nieuprawniona. Pozwany nie złożył oświadczenia o potrąceniu tej należności z jakąkolwiek należnością przysługującą powódce. Zasadniczo parkowanie uszkodzonego pojazdu – zwłaszcza przy szkodzie całkowitej – może odbywać się na parkingu strzeżonym, bowiem dostęp do takiego pojazdu jest ułatwiony, niż w przypadku pojazdu nie uszkodzonego i zabezpieczonego zamknięciem.

III.

Pozwany podniósł także, iż podjął w sprawie wysiłek w celu ograniczenia kosztów najmu do poziomu wynegocjowanego przez siebie, jako ubezpieczyciela z przedsiębiorcami skupionymi w tzw. sieci naprawczej (...). Wbrew jednak zapatrywaniu pozwanego poszkodowany nie ma obowiązku wynajęcia pojazdu u konkretnego podmiotu, o ile wiąże się to z dodatkowymi czynnościami, czy oczekiwaniem na jego realizację. Pozwany opiera swoje przekonanie o możliwości takiego najmu na własnym schemacie postępowania – schemacie organizacyjnym, tymczasem nie chodzi o schemat, a o realną realizację prawa do korzystania z pojazdu zastępczego. Takie prawo zapewniło poszkodowanemu działanie powodowej firmy. Pozwany nie wskazuje w jaki sposób był gotowa zapewnić od

razu pojazd zastępczy D. H.. Co więcej, informuje, że warunki takiego najmu może ustalić indywidualnie z klientem. Może to oznaczać nic innego, jak wizytę poszkodowanego w danej wypożyczalni i ustalanie dopiero tam warunków najmu. Tymczasem powodowa firma miała przygotowany pojazd i go udzieliła poszkodowanemu, który swoje potrzeby w tym zakresie odniósł do dojazdów do pracy. Jak podkreśla aktualne orzecznictwo, możliwość korzystania z pojazdu zastępczego nie może być uznana za świadczenie szczególne, czy potęgujące szkodę. Jeśli poszkodowany korzystał ze swojego pojazdu, który uległ uszkodzeniu może oczekiwać, że zostanie niezwłocznie zaopatrzonego w inny pojazd, bez dodatkowego nakładu starań i upływu czasu. Na tym polega w istocie wolność gospodarcza w tym obszarze. Podkreślenia wymaga, że przedstawiona na fakturze kwota nie jest stawką wygórowaną – co wynika z opinii biegłego. Jest stawką zbliżoną do niższego przedziału stosowanego przez wypożyczalnię aut. Jednocześnie biegły wykluczył, iż w warunkach wolnorynkowych istniała na obszarze województwa możliwość wynajmu takiego pojazdu za kwotę 75 złotych. Co więcej, jest to stawka na tyle odbiegająca od warunków rynku, że sama pozwana nie gwarantuje jej, a – jak wskazano wyżej – byłaby ona dopiero ustalana w indywidualnym kontakcie z poszkodowanym – i to, jak można zakładać nie przez pozwanego, tylko wytypowaną przez niego wypożyczalnię komercyjną.

Nie ma racji pozwany oceniający jednoznacznie zainteresowanie przedstawiciela powodowej firmy najmem pojazdu jako pozorne. Jeżeli oferta najmu nie wykracza poza deklaracje o możliwości takiego najmu i nie prowadzi do działania w postaci niezwłocznego podstawienia pojazdu, nie można oceniać tak negatywnie postępowania poszkodowanego, czy upoważnionej przez niego firmy.

IV.

Ostatecznie ustalenia i konkluzje dokonane na podstawie opinii biegłego co do wysokości dochodzonych i przesadzonych co do zasady należności dają podstawę do następujących stwierdzeń:

- zasadny okres najmu pojazdu zastępczego to 19 dni,
- stawka najmu pojazdu powinna być przyjęta jako średnia we wskazanym okresie i na miejscowym rynku, tj. 160 złotych netto.
- uzasadniony koszt najmu pojazdu zastępczego, to 3.739,20 złotych.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że ubezpieczyciel wypłacił już 825 złotych, a zatem do zasądzenia jest cała dochodzona należność.

Roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego znajduje swoje oparcie w treści art. 359 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Ubezpieczyciel, stosownie do treści przepisu art. 817 § 1 k.c., obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek ustawowych od należnej wierzycielowi sumy. Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy, a spełnienie świadczenia w terminie późniejszym niż wynikający z art. 817 k.c. może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel wykaże istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych z wymaganą od niego starannością profesjonalisty, według standardu, którego reguły wyznaczonej przez prawo ubezpieczeniowe.

Zgłoszenie należności nastąpiło na podstawie faktury z dnia 13 listopada 2019 roku, a zatem wskazana w pozwie data od jakiej naliczane mają być odsetki nie sprzeciwia się wskazaniom zawartym powyżej.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 par. 1 k.p.c. w zw. z art. 108 par. 1 k.p.c. Obydwie strony mogły zgłosić do rozliczenia koszty celowe – niezbędne do przeprowadzenia w procesie swoich roszczeń i zarzutów.

Powódka wygrała proces w całości, a zatem to pozwanego obciążają koszty z tym związane, które poniosła: opłata od pozwu – 200 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 900 złotych i opłata od pełnomocnictwa – 17 złotych.

Pozwany ponosi również koszty sądowe wydatkowane przez Skarb Państwa, a mianowicie wynagrodzenie biegłego sądowego za przedstawioną opinię w sprawie.

Wobec powyższego orzeczono jak w formule sentencji przedmiotowego wyroku.

SSR Grzegorz Szacoń